

ҚАРАҒАНДЫ МЕМЛЕКЕТТІК МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ
ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ ЖӘНЕ ӘЛУМЕТТІК-САЯСИ ПӘНДЕР КАФЕДРАСЫ

СӨЖ

Тақырыбы: Отбасы

Орындаған: Еркінбек А
Қабылдаған: Аралбай С.М

Қарағанды 2017

КІРІСПЕ

1. Негізгі бөлім

- * Отбасының пайда болуы және даму түрлері
- * Отбасының типтері
- * Отбасының құрылымы мен қызметтері
- * Отбасы түрлері
- * Отбасын қорғау
- * Қазіргі отбасы проблемалары
- * Отбасы бақыт мекен
- * Отбасы құндылықтары

2. Қолданылған әдебиеттер

ОТБАСЫНЫҢ ПАЙДА БОЛУЫ

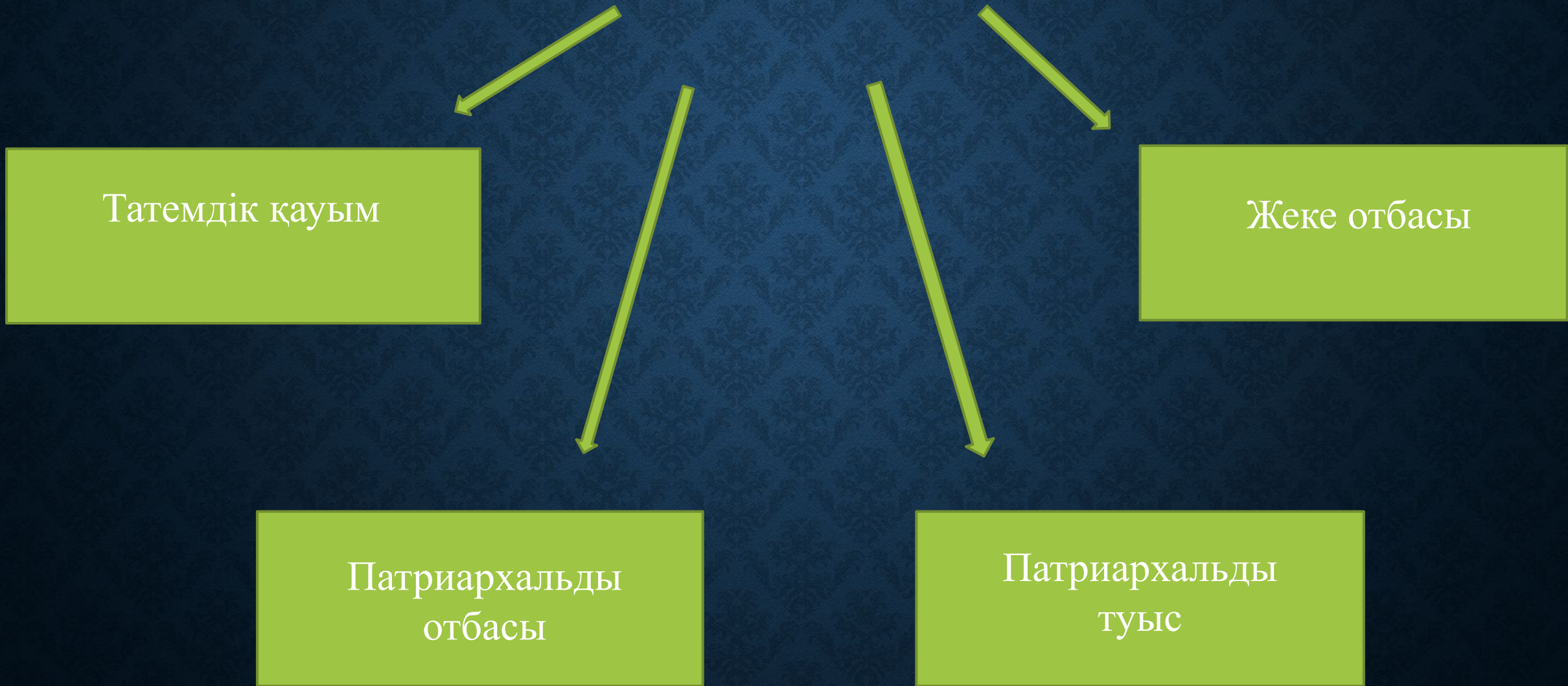
- 1. Отбасының пайда болуы және даму түрлері.

Отбасы тарихи өзгеріп отыратын әлеуметтік құбылыс, себебі формасы өндірістік қатынастарға, оның ішінде меншіктік қатынастарға тікелей тәуелді.

Мәселен, некелік қатынастардың алғашқы тарихи формасы полигамия, ал өндіріс құрал-жабдықтарына жекеменшіктің пайда болуына байланысты ол моногамиялық отбасымен ауысады. Адамдардың өндіріс тәсіліне сәйкес отбасы да әлеуметтік топ ретінде тарихи өзгеріп, дамып отырады. Отбасының тарихи дамуының ғылыми-материалистік теориясын жасай отырып, Ф.Энгельс американдық ғалым Льюис Морганның (1818-1881) этнологиялық зерттеулерін пайдаланады. Морган ұзақ уақыт бойы солтүстік Американдық үндістер-ирокездердің Сенека тайпасында тұрып, жүргізген байқауларын, атап айтқанда, олардың туысқандық және отбасылық қатынастарына жасалған зерттеулерінің нәтижесін пайдаланды.

Отбасы типтері

Отбасының құрылымы мен қызметтері

- Отбасының бірінші міндеті - ұрпақ жалғастыру қызметті. Бұл барлық тарихи кезеңдерде қоғам үшін де, жеке адам үшін де маңызды қызметті болып келеді. Бірақ жұбайлардың балалы болу тілегі, қоғамның қай кезеңінде болмасын, оны қанағаттандыратын әлеуметтік жағдайларға сәйкес өзгеріп отырған, қазіргі де солай.
- Отбасының екінші маңызды қызметі - материалдық – экономикалық және тұрмыстық - шаруашылық мәселелері. Отбасының бұл қызметті қазіргі уақытта бірінші орынға көтеріледі, себебі халықтың әлеуметтік жағдайы төмендеп кетті. Сонымен бірге отбасы мүшелерінің экономикалық тәуелділігі артты., әсіресе көп балалы отбасында.
- Отбасының қызметтерінің бірі – тәрбиелеушілік қызметі: оны қоғамдық тәрбиенің ең тиімді деген жүйесі де алмастыра алмайды. Оның негізгісі – баланы өмірге келтіру ғана емес, сонымен бірге оған әлеуметтік - мәдени ортаның құндылығын қабылдаттыру, үлкен ұрпақтың тәжірбиесін жас ұрпаққа жеткізу, бойына сіңіру, яғни балаларын өздерін қоршаған ортаға және қоғамға пайдалы азамат етіп өсіру әке – шешенің маңызды міндетті.

Отбасы түрлері

ТОЛЫҚ ОТБАСЫ

ТОЛЫҚ ЕМЕС
ОТБАСЫ

ОТБАСЫН ҚОРҒАУ

*Юрисдикциялық

сот, прокурор, АХАТ органдары,
қамқоршылық органдары, ішкі істер
органы

*Бейюрисдикциялық

құқығы бұзылған баланың ата-
анасы тәртіп бұзушы баланың ата-
анасымен кеңесіп, оған кешірім
сұрауға ұсыныс жасайды және т.б.

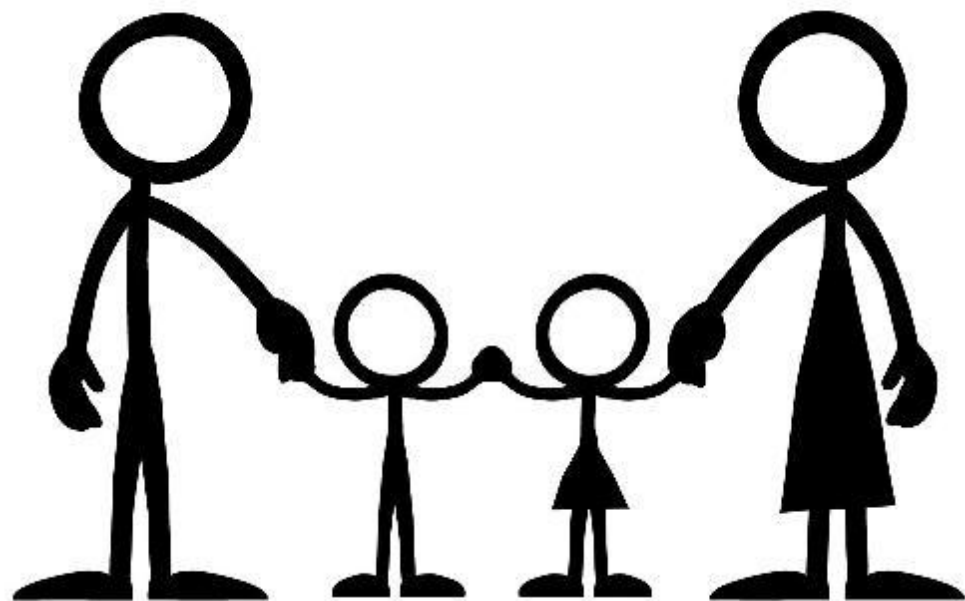
Қазіргі отбасымен байланысты проблемаларды келесідей топтарға бөлуге болады:

- 1 • әлеуметтік-экономикалық;
- 2 • әлеуметтік-тұрмыстық;
- 3 • әлеуметтік-психологиялық;
- 4 • босану және отбасын жоспарлау проблемалары;
- 5 • отбасы тұрақтылығының проблемалары.

Қазақстандағы некелесу мен ажырасу саны

Жылдар	Сандық көрсеткіш		1000 адамға	
	Некелесу	Ажырасу	Некелесу	Ажырасу
1999	85872	25583	5,8	1,7
2000	90873	27391	6,1	1,8
2001	92852	29599	6,3	2,0
2002	98986	31236	6,7	2,1
2003	110414	31717	7,4	2,1
2004	114685	31492	7,6	2,1
2005	123045	32377	8,1	2,1
2006	137204	35834	9,0	2,3
2007	146379	36107	9,5	2,3
2008	135280	35852	8,6	2,3
2009	140386	39257	8,8	2,5

Дерек көзі: <http://www.stat.kz>

*8 – 12 қыркүйек
аралығында
«Отбасы – бақыт мекені!»
атты республикалық
апталық өтеді*

**Отбасы және отбасы
құндылықтары.**

ҚОЛДАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР

- https://www.google.kz/search?q=%D0%BE%D1%82%D0%B1%D0%B0%D1%81%D1%8B+%D0%B1%D0%B0%D2%9B%D1%8B%D1%82+%D0%BC%D0%B5%D0%BA%D0%B5%D0%BD%D1%96+%D0%BC%D3%99%D0%BB%D1%96%D0%BC%D0%B5%D1%82&rlz=1C1GGRV_enKZ776KZ776&source=lnms&sa=X&ved=0ahUKEwjeso2s76rYAhXFK5oKHZILBiwQ_AUICSgA&biw=1366&bih=613&dpr=1
- Биекенов К., Садырова М. Әлеуметтанудың түсіндірме сөздігі. — Алматы: Сөздік-Словарь, 2007. — 344 бет. [ISBN 9965-822-10-7](#)
- Қысқаша энциклопедия, 2-том. Алматы, 1987.

***Назарларыңызға
рахмет!!!***

